

Telegraful Român.

Apare Marția, Jola și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiiu pe an 14 cor., 6 luni 7 cor., 3 luni 3 cor. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 cor., 6 luni 8 cor., 3 luni 4 cor.
Pentru străinătate pe an 24 cor., 6 luni 12 cor., 3 luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipogr. arhid., Sibiiu, str. Măcelarilor 45.

Corespondențele

să se adreseze Redacției »Telegraful Român«, str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.
rândul cu litere garmond.

Nr. 9899 Bis.

Circular

cătră toate oficiile protopresbiterale și parohiale din arhidieceza Transilvaniei.

Consistorul mitropolitan cu datul de 7 Noemvrie a. c. Nr. 379 având în vedere dispozițiunile, în sensul cărora în ziua Sf. Botez este a se purta în toate bisericile noastre disc separat pentru augmentarea fondului general mitropolitan, menit spre acoperirea trebuințelor administrative ale mitropoliei, reacearcă pe acest consistor, ca să ia de timpuriu dispoziție, pentruca discul mitropoliei în toate bisericile din arhidieceză să se poarte în ziua Sf. Botez din anul 1917.

În legătură cu aceasta venim a reimprospăta măsurile luate în anii trecuți, dispunând prin aceasta, ca la ziua Sf. Botez din anul 1917 să se poarte în toate bisericile noastre disc obligat mitropolitan și suma ce va intra, după cum s'a normat și în trecut, să se înainteze aici cu raport, cel mult până la 1 Februarie 1917.

Acest circular se trimite fiecărui oficiu parohial și protopresbiteral spre știre și conformare.

Nagyvárad (Oradea-mare), din ședința consistorului arhidiecezan, ca senat bisericesc, ținută la 26 Noemvrie 1916.

Consistorul arhidiecezan.

Serbările încoronării.

Ne apropiem tot mai bine de ziua însemnată a încoronării Maiestății Sale, Impăratului și Regelui nostru Carol, ca Rege apostolic al Ungariei și al țării asociate, de ziua 30 Decembrie n. c. în care serbările încoronării vor decurge după următorul program, stabilit din partea comisiunii încredințate cu aranjarea lor și încuviințat din partea Regelui:

Incoronarea se efectuește din partea parlamentului, în prezența națiunii. Raporturile extraordinare, cauzate de război, precum și vremea de iarnă, fac cu neputință, ca încoronarea de acum să se efectuiască cu participarea în masse mari a cetățenilor de stat, așa, cum ar dori națiunea, conform sentimentelor moștenite. Dar cu toate, că încoronarea se face în cadre mai înguste și pe un teren foarte mărginit, comisiunea pregătitoare a creat totuși posibilitatea, ca toate păturile națiunii să fie reprezentate în mod corăspunzător.

Fiecare municipiu va participa la încoronare prin trei delegați. Și ca din toate păturile populațiunii Ungariei să poată vedea cât mai mulți serbările încoronării, vor fi admiși pe linia conductului de încoronare din fiecare cerc administrativ și din fiecare oraș cu magistrat regulat câte doi, iar din fiecare oraș cu drept municipal câte patru participanți la serbări. S'a pur-

tat apoi de grije, ca să fie reprezentate în mod corăspunzător diferitele organizațiuni sociale: muncitorimea, tinerețea școlară, etc. De sine înțeles, că vor fi reprezentați în mod corăspunzător și vitejii soldați, cari luptă pe câmpurile de război pentru patrie și rege.

Regele nostru și prealuminata sa soție vor fi încoronați deci în spiritul vechilor tradiții, în prezența întregii națiuni.

Ceremoniile încoronării vin schițate pe scurt în următoarele:

În ziua încoronării țin ambele case ale parlamentului ședință comună de încoronare. Ședința se începe la orele 6 dimineața, în sala de sub cupolă a palatului parlamentar, de unde membrii parlamentului pleacă la biserica de încoronare din cetatea Buda, aleasă ca loc de încoronare. Tot aici se adună toți aceia, pentru cari sunt rezervate locuri în biserică, anume, doamnele Arhiducese și domniile Arhiduci, damele de palat, nunțul papal, corpul diplomatic, înaltul cler, înalții dignitari, etc.

Maiestățile Lor, Regele și Regina, pleacă la orele 8 și trei sferturi cu suita lor din palatul regal. Regele și Regina iau loc într-o trăsură de gală, trasă de opt cai, pe lângă care merg pedestru, de ambele părți, lacai de ai curții, iar călare membri din garda ungară. Participanții la conductul de încoronare merg asemenea în trăsură.

Conductul trece prin piața Sf. George, strada Sf. George, piața paradei și strada Tárnok și ajungând în piața sfintei Treimi se oprește, sub onorurile date de compania de honvezi aci postată, în fața bisericii de încoronare. La ușa bisericii Maiestățile Lor sunt primite de Primatele, în fruntea clerului înalt. Primatele întinde Maiestăților Lor crucea și apa sfințită, iar apoi Regele și Regina sunt conduși, împreună cu o suită mai restrânsă, în capela așa numită Loretto, aflătoare în partea dreaptă a bisericii, unde se află sfânta coroană și celelalte insignii de încoronare, aduse aci încă în ziua premergătoare. După ce înaltul cler a înaintat spre altar și după ce fiecare și-a ocupat locul în biserică, vine Regele și Regina, prin naea din mijloc a bisericii, spre altarul principal și încunjuțați de suita lor iau loc pe tronul ridicat în fața altarului. De ambele părți ale tronului sunt postați dignitarii cu insigniile de încoronare și cei unsprezece stegari. Se începe apoi serviciul divin de încoronare, al cărui moment principal e însăși încoronarea, care se face astfel, că Primatele și loctiitorul palatinului, ales din partea parlamentului, pun sfânta coroană pe capul Regelui în genunchiat pe treapta altarului principal. Reginei nu i se pune pe cap coroana, ci Primatele și loctiitorul palatinului ating cu ea umerii Reginei.

La momentele mai însemnate ale ceremoniei compania de honvezi, postată în piața sfintei Treimi, dă salve de onoare, se descarcă tunurile pe

dealul Gellért și se trag toate clopotele din capitală. Sub decursul ceremoniei din biserică se cântă liturgia de încoronare a lui Francisc Liszt.

După terminarea serviciului solemn de încoronare, Regina părăsește biserica, cu suita sa restrânsă, cu damele de palat comandate de serviciu și cu două dame de curte, și în trăsură de gală, trasă de opt cai, escortată de gardiști și de husari, toți călare, merge îndărăt la palatul regal.

După depărtarea Reginei se începe în biserica de încoronare ceremonia promovării de cavaleri. Vor fi promovați de cavaleri ai pintelului de aur cei ce s'au distins prin vitejie pe câmpul de război și s'au făcut prin aceasta vrednici de o distincție mai înaltă. Promovarea se face astfel, că Maiestatea Sa, Regele, șezând pe tron atinge cu sabia sfântului Stefan umărul drept al celui ales spre promovare, care vine chemat cu numele de cătră loctiitorul palatinului și de cătră ministrul de pe lângă persoana Maiestății Sale, și pentru a primi lovitura de sabie în genunchiază înaintea Regelui, pe treapta de mijloc a tronului.

După ceremonia promovării cavalerilor ies din biserică cei prezenți, anume, trimișii municipiilor, membrii parlamentului, miniștrii, apoi Maiestatea Sa Regele, însoțit de stegari și de dignitari, de loctiitorul palatinului, de arhiduci și de clerul înalt, și pe strada acoperită cu postav roșu-alb-verde merge la estrada jurământului, ridicată la poalele statuei sfintei Treimi. Regele, având în urma sa pe loctiitorul supremului magistru de staul, cu sabia țării scoasă, și pe episcopul, care duce crucea apostolică, apoi pe Primatele și pe Arhiepiscopul de Calocsa, pe loctiitorul palatinului și pe prezidenții ambelor corpuri legiuitoare, urcă escadra jurământului. *Cu crucea în mâna stângă, cu trei degete ridicate ale mâinei drepte și cu fața spre răsărit, în prezența parlamentului, a municipiilor și a poporului, depune Maiestatea Sa jurământul pe constituție.* Formula jurământului, stabilită din partea parlamentului, o predă loctiitorul palatinului la fața locului Primatului, care o cetește Regelui. După depunerea jurământului loctiitorul palatinului strigă de trei ori: «Éljen a király» (Trăiască Regele), iar cei prezenți răspund cu aceleași cuvinte. (În vremile de înainte de 1848 Palatinul striga *lalineste* astfel: «Vivat Dominus et Rex noster» de trei ori, și mulțimea răspundea tot astfel). Se dau acum salve de onoare și se descarcă tunurile pe dealul Gellért. Regele părăsește estrada, se duce cu suita sa îndărăt în biserică, unde așteaptă formarea conductului festiv, în fruntea căruia merge la colina de încoronare.

Conductul festiv îl deschid husarii; participă la el: reprezentanții municipiilor, membrii parlamentului, sub conducerea prezidenților ambelor case, miniștrii ungari și cei comuni, toți pedestru. Călare urmează apoi: heroldul regesc ungar, ușierul suprem

regesc ungar, baronii cu insigniile de încoronare, loctiitorul palatinului, Arhiducii, apoi Maiestatea Sa, Regele. La dreapta, ceva înainte, episcopul cu crucea apostolică, la stânga loctiitorul supremului magistru regesc ungar de staul, cu sabia țării scoasă, în urma lui mareșalul suprem al curții, tesaurarul suprem regesc ungar, căpitanul gardei personale ungare și aghiotantul general, de ambele laturi gardiști ungari și trupe din garda personală ungară. Urmează apoi în trăsură: cei doi comisari regești și cei doi custozi ai coroanei, înaltul cler, iar încheierea o fac husarii.

Conductul trece prin strada Tárnok, piața paradei și strada sf. George, ajungând în piața sfintei Treimi. Aci se postează în jurul colinei de încoronare, ridicată în mijlocul pieței, iar Maiestatea Sa, Regele, urcă călare colina și face cu sabia sfântului Stefan cele patru tăieturi de sabie, în patru direcțiuni. Coborându-se de pe colina de încoronare, Maiestatea Sa merge, cu suita de călăreți, la palatul regal.

Ultima ceremonie a încoronării e masa de încoronare. Membrii parlamentului, precum și notabilitățile, cari au fost prezente în biserică, se adună în sala palatului regal, anume destinată spre scopul acesta, unde se prezintă și Maiestățile Lor, cu suită restrânsă, și iau loc la masa întinsă de pe o estradă. La masa aceasta iau loc, pe lângă Regele și Regina: Primatele, nunțul papal, Arhiepiscopul din Calocsa și loctiitorul Palatinului. Maiestățile Lor vor fi servite la masă de membri de ai parlamentului, designați întru acest scop, sub conducerea supremului paharnic și a supremului magistru de masă. După ceremonia mesei de încoronare Maiestățile Lor se retrag cu suita restrânsă în departamentele lor.

Membrii ambelor case ale parlamentului se întrunesc apoi, pentru a continua ședința comună, în palatul parlamentar, iar după autenticarea protocolului ședința comună se încheie și actul încoronării e terminat.

După amiază se vor prezenta damele de palat, precum și damele cari au fost prezentate, ori vor fi prezentate de astădată la palat, în fața Maiestății Sale, Reginei. În legătură cu încoronarea se vor mai săvârși, afară de acțiunile de încoronare, încă și multe alte ceremonii. Ele se refer la mutarea sfintei coroane și a celorlalte insignii de încoronare din localitatea obicinuită de păstrare în departamentele Regelui, iar de aci în biserica de încoronare, iar după încoronare, la expunerea lor spre privire publică, în biserică, și în fine la mutarea lor iarăși la locul de păstrare. Ceremonia primă se întâmplă două zile înainte de încoronare, când insigniile de încoronare vor fi mutate în departamentele interne din palatul regal, pentruca coroana și celelalte insignii să poată fi adaptate în mod corăspunzător pentru Maiestatea Sa, și pentruca, conform obiceiului vechiu, plin

de pietate, mai ales manthia sfântului Stefan să fie de mâine proprii ale Maiestății Sale, Reginei, adaptată după corpul Regelui.

În ziua încoronării sfânta coroană și insigniile de încoronare vin mutate cu conduct festiv din palatul regal în biserica de încoronare, unde vor fi așezate în capela așa numită Loretto din partea dreaptă a bisericii. După ceremonia de încoronare, insigniile de încoronare se aduc iarăși cu conduct festiv în biserica de încoronare, unde rămân expuse spre privire publică, iar în ziua a treia a expunerii spre privire publică, sfânta coroană și celelalte insignii se duc în palatul regal și se așează la locul obicinuit de păstrare. La toate ceremoniile amintite vor coopera doi comisari regești, numiți din partea Maiestății Sale, Regelui. Afară de ei mai iau parte la ceremonii: cei doi custozii ai coroanei, locțiitorul judeului țării (Judex Curiae) și o delegație a ambelor corpuri legislative.

Acesta e programul, stabilit în mod oficial, după care se va face încoronarea în ziua de 30 Decembrie n. c.

Diploma inaugurală.

Diploma de încoronare, votată din partea parlamentului țării, are cuprinsul următor:

Noi, Carol I, din mila lui Dumnezeu Împărat al Austriei, cu numele acesta al IV-lea Rege apostolic al Ungariei, Croației Slavoniei și Dalmației, Rege al Boemiei, Galiciei, Lodomeriei, Ramei, Sârbiei, Cumaniei și al Bulgariei, precum și al Iliriei, Ierusalimului, etc. Arhiduce de Austria, Mareduce de Toscana și Cracovia, Duce de Lorena, Salzburg, Stiria, Carintia, Craina și Bucovina; Mare principe al Ardealului, Markgraf de Moravia, Duce de Silezia de sus și de jos, de Modena, Parma, Piacenza și Guastalla, de Auschwitz și Zator, de Teschen, Friaul, Raguză și Zara, Conte principat de Habsburg și Tirol, de Kyburg, Goriția și Gradisca, Principe de Trient și Brixen, Markgraf de Lausitz sup. și inf. Conte de Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg, etc. Domn de Triest, Cattaro și al confiniilor vindeice etc.

ca Rege apostolic al Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației facem cunoscut, spre aducere aminte, prin aceasta diplomă inaugurală a Noastră, că după Maiestatea Sa, Domnul Francisc Iosif I, Împărat al Austriei, Rege apostolic al Ungariei, Croației, Slavoniei și Dalmației, mult onoratul și iubitul nostru unchiu, după o domnie glorioasă, în Noemvrie anul curent a fost chemat din viața muritoare și din guvernarea trecătoare, prin nescrutabila dispoziție divină, la nemurirea vecinică, primind coroana gloriei perpetue, și astfel a dispărut; după ce toți aceia, cari după ordinea de moștenire din articolii de lege 1 și 2 dela 1723 ne-ar fi premers Nouă în moștenirea tronului după înaltacelaș au decedat deja mai înainte, anume: Alteța Sa, Domnul Rudolf, principe imperial și Arhiduce de Austria, principe regesc de Ungaria, care ca singurul fiu al fericitului Împărat și Rege Francisc Iosif n'a lăsat descendenți de gen bărbătesc îndreptățiți se urmeze pe tron, mai departe Alteța Sa, Domnul Carol Ludovic, principe imperial și Arhiduce de Austria, principe regesc de Ungaria, trecut din viață fără a lăsa descendenți îndreptățiți se urmeze pe tron, — a ajuns, în urma acestora, după ce și mult onoratul și preaiubitul nostru tată, Alteța Sa, Domnul Otto, principe imperial și Arhiduce de Austria, principe de Ungaria, fiul al doilea al Alteței Sale, Domnului Carol Ludovic, nu mai e între cei vii, asupra Noastră, ca asupra moștenitorului legal îndreptățit, conform ordinei de moștenire a tronului, stabilită în sus amintiiții articoli de lege 1 și 2 din anul 1723, moștenirea tronului regesc în Ungaria, Croația-Slavonia și Dalmația.

Am și primit de fapt guvernarea, și în rescriptul nostru regesc, adresat cu grație în 21 Noemvrie 1910 iubiților noștri credincioși, magnaților și deputaților din Ungaria, Croația-Slavonia și Dalmația, întruniți în parlamentul convocat de gloriolosul nostru antecesor pe 21 Iunie 1910 în

capitala și reședința Noastră Budapesta, am dat exprimare dorinței Noastre regești, ca să se facă cât mai curând pregătirile pentru încoronarea Noastră, în sensul articolului de lege 3 din anul 1791.

În dorința aceasta a Noastră, pătrunsă de credința față de constituție, am fost numai întărit prin experiențele personale, făcute în războiul mondial ce grasează de ani de zile.

Vitejia și jertfirea de sine pentru Rege și patrie, arătată din partea tuturor popoarelor din țările de sub coroana noastră ungară, Ne-a întărit în convingerea, că cele mai puternice fortărețe ale puterii tronului regesc ungar, factorii cei mai eficaci ai dezvoltării durabile și ai înfloririi statului reșede în perfecta și prin nici un fel de neînțelegere conturbată încredere reciprocă dintre Rege și națiune, și în continuitatea și dezvoltarea sănătoasă a constituției milenare.

După ce și magnații și deputații Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației, fiind cu considerare la dispozițiile legilor din patrie, doresc să ne încoroneze în sensul aceluia cât mai curând, ca pe moștenitorul legal și adevărat al tronului și al coroanei din Ungaria, Croația-Slavonia și Dalmația, — s'au adresat cu omagială supunere către Noi și Ne-au rugat cu umilință, să ne îndurăm a accepta preagrațios articolii cari urmează mai la vale, prin cari se asigură drepturile țării și cari se trec în diploma inaugurală, compusă conform legilor fundamentale ale țării, la tot cazul înainte de norocoasa Noastră încoronare, și tot ce se cuprinde în aceasta diplomă se aprobăm, în temeiul puterii noastre regești, și se întărim, împlinind acelea preagrațios, atât noi cât și prin alții. Cuprinsul acestor articoli e următorul:

1. Vom ține cu sfințenie și nevătămată și prin puterea noastră regală vom face se țină și alții succesiunea regească ereditară de tron, stabilită în articolii de lege 1 și 2 din 1723; încoronarea ce e de efectuit în sensul articolului de lege 3 din 1791; drepturile constituțiunea, independența legală, libertatea și integritatea teritorială a Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației, precum și integritatea și autonomia țărilor Croația-Slavonia și Dalmația, cari formează cu Ungaria aceeași comunitate de stat. Vom ține cu sfințenie și cu stricteță și prin puterea Noastră regală vom face se țină și alții libertățile existente în mod legal, privilegiile, obiceiurile legale din Ungaria, Croația-Slavonia și Dalmația, și legile aduse până acum pe calea dietei și sancționate de glorioșii Noștri antecesorii, de încoronării regi ai Ungariei, precum și legile ce se vor crea prin dietă de aici încolo și se vor sancționa de Noi, ca rege încoronat ungar, în toate punctele, articolele și clausulele lor, după cum sensul și exercitarea lor se va stabili prin înțelegerea comună a Regelui și a parlamentului, dar cu excepția clausulei suspendate din legea fericitului Andreiu II din anul 1222, care se începe astfel: «Quodsi vero Nos» până la cuvintele: «in perpetuum facultatem». Spre asigurarea tuturor acestora va servi și jurământul Nostru, pe care-l vom depune cu ocaziunea încoronării Noastre, pe cuprinsul acestei diplome regești inaugurale a Noastre, luat fiind ca basă textul jurământului de încoronare al gloriolosului nostru antecesor Ferdinand I.

2. Sfânta coroană a țării o vom păstra, amăsurat datinei vechi legale a locuitorilor țării și conform legilor patriei, totdeauna în țară și vom lăsa se fie păzită de persoane mirene, alese și încredințate cu aceasta din sânul țării, fără deosebire de religie.

3. Toate părțile și dependențele aceleale ale Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației, cari au fost deja recăștigate și aceleale, cari cu ajutorul lui Dumnezeu ar fi în viitor câștigate, le vom reincorpora la numele țării, chiar și în sensul jurământului nostru de încoronare.

4. La întâmplarea, pe care grația lui Dumnezeu să o țină îndepărtată, când ar urma stângerea următorimeii de ambele sexe a Arhiducilor austriaci, prin moartea tuturor descendenților din liniile Împăraților și Regilor ungari, întâi a străbunului nostru de glorioasă amintire, Carol VI, respective III, apoi a fericitului Iosif I, și în fine a fericitului Leopold I, atunci dreptul prerogativ de a alege Rege și a-l încorona, revine, după dispozițiile articolilor de lege 1 și 2 din 1723, earăș Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației și rămâne al acestor țări după vechile lor obiceiuri și nevătămat în valoarea și ființa de odinioară.

5. Precum s'a spus mai sus în punctul prim, erezii și urmașii noștri, Regii ereditari, cari sunt de încoronat, vor fi îndatorăți, decâteori este a se efectui în viitor o astfel de încoronare în Ungaria din partea parlamentului, se facă se premeargă acceptarea asigurărilor cuprinse în aceasta diplomă inaugurală și se depună jurământul pe ele.

Când satisfacem deci cu grație deplină rugării de sus a parlamentului, recunoaștem din grațioasă aplicare a inimii Noastre părintești toți articolii înșirați mai sus și tot ce se cuprinde în ei, singular și în total, de drept și de plăcut Nouă, și îi acceptăm cu aprobarea Noastră plină de grație, promițând și asigurând Ungaria, Croația-Slavonia și Dalmația cu cuvântul nostru regesc, că vom împlini, atât Noi, toate cele premerse, cât vom face, ca și supușii Noștri, de orice rang și clasă, să le împlinescă, așa după cum le acceptăm, aprobăm și întărim cu actuala Noastră diplomă inaugurală.

Drept document și dovadă despre aceasta am subscris cu mâna proprie aceasta diplomă inaugurală, întărită prin atârnera sigilului Nostru regesc.

Dat în capitala și reședința Ungariei Noastre, Budapesta, în ... Decembrie, anul Domnului 1916.

Formula jurământului de încoronare.

Textul jurământului, pe care-l va depune Maiestatea Sa, Împăratul și Regele Carol, cu ocaziunea încoronării, a fost stabilit din partea comisiunii regnicolare și votat din partea parlamentului astfel:

Noi, Carol I, din mila lui Dumnezeu Împărat al Austriei, Rege al Boemiei, etc. și cu acest nume al IV-lea rege apostolic al Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației, jurăm pe Dumnezeu cel Atotputernic, pe Fericita Fecioară Maria și pe toți sfinții lui Dumnezeu, că vom susține bisericele lui Dumnezeu, municipiile din Ungaria, din Croația-Slavonia și Dalmația, precum și locuitorii din cler și mireni ai acestora, de orice poziție, în toate drepturile, prerogativele, libertățile, privilegiile, legile, în vechile lor obiceiuri bune și aprobate, că vom griji să se facă dreptate fiecăruia, vom păstra neștirbite drepturile, constituția, independența legală și integritatea teritorială a Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației, vom împlini legile fericitului Rege Andreiu II, cu excepția clausulei din art. 31 al acestor legi, care se începe cu cuvintele: «Quodsi vero Nos», până la cuvintele: «in perpetuum facultatem», că hotărârile Ungariei, Croației-Slavoniei și Dalmației, și tot ce aparține acestor țări, sub orice titlu și pe baza oricărui drept, nu le vom înstreina ori micșora, din contră, încât e cu putință le vom estinde și le vom mări, și că vom face tot ce spre binele de obște, spre gloria și mărirea acestor țări ale Noastre cu dreptul putem face. Așa să ne ajute Dumnezeu și toți sfinții săi!

În jurul ofertului de pace.

Păturile largi ale poporațiunii din Rusia au primit cu bucurie ofertul de pace, făcut din partea puterilor centrale; și când au auzit, că duma a respins în mod nesocotit propunerea de pace, au înscenat pe mai multe locuri manifestațiuni sgomotoase, protestând în ele în contra continuării războiului. «Trebuie alungată duma, care nu ne dă pacea», strigau oamenii pe strade și în localuri publice, și apoi: «agitatorii războiului nu vor mai înjura multă vreme». S'au auzit și vorbele: «Dați-ne pace și pâne!» și apoi cuvintele: «Jos cu agitatorii războiului, jos cu duma mizerabilă, care se lasă să fie mituită de Englezi»... E semnificativ, că poliția nu s'a amestecat, n'a împedecat scandalul, ci a dat curs liber manifestării dorinței poporului, care e — pacea!

Cunoaștem acum declarațiile pe cari le-a făcut. Marți, 19 Decembrie n. în camera engleză ministrul președinte George Lloyd în chestia ofertului de pace. A spus cam următoarele:

«Răspunsul nostru la propunerile germane va fi dat în perfectă înțelegere cu aliații noștri. Oricine ar lungi războiul în mod ușuratic, poartă pe sufletul său vina pentru crima aceasta. Dar oricine ar sista războiul, fără a se fi atins scopul, poartă personal vina pentru aceasta. Acceptarea propune-

rilor cancelarului german ar însemna să ne băgăm capetele în lațul de sfoară. Fără reparație pacea e imposibilă. Aliații au intrat în război pentru a apăra Europa în contra castei militare prusiene. Trebuie să insiste, să se dea garanții depline, că această castă nici odată nu va mai turbura pacea europeană. Ne încredem mai mult în armatele noastre nedrobite, decât în cuvântul călcat. Aliații vor da pe puțin zile răspuns formal. Greșala grosolană cu România a fost o nenorocire, dar în cazul cel mai rău războiul va fi lungit. Pentru a fi în pedecată înrăutățirea situației în România, s'au luat măsuri energice în Grecia, cari promit a avea succes».

Domnul George Lloyd și-a exprimat primat convingerea, că pe partea noastră are să fie învingerea finală. Vorbirea sa a fost primită cu aplauze și aprobări generale. Dar cutezăm să afirmăm, că aplausele și aprobările din camera engleză n'au eșit din inimă poporului englez, pentru că și acesta va fi sâțul de război și mai ales de frazele celor dela putere!

Dela încoronarea din anul 1867

Pregătirile pentru încoronarea Maiestății Sale, decedatului Împărat și Rege Francisc Iosif I, ca Rege apostolic al Ungariei, Croației-Slavoniei și al Dalmației se începuseră din vreme și tot din vreme au fost invitați și Arhiepiscopii bisericilor noastre ortodoxe române se participe la actul solemn al încoronării. Încă în 1867 a scris ministrul de culte instrucție publică al țării, baronul Ioan Eötvös, Arhiepiscopilor bisericii noastre, comunicându-le, că Maiestatea Sa, Monarhul, intenționează să pună la dispoziția episcopului cui necesari, pentru ca la actul încoronării să se poată prezenta toți episcopii călare, conform vechiului obicei. Ministrul cerea să i se comunice de urgență, că fiecare episcop ce cal își dorește, ce culoare și de ce mărime, pentru a fi conform dorinței, să se poată lua dispozițiunile necesare și astfel în ziua încoronării calul dorit se fie pus la dispoziția fiecărui Arhiepiscop.

Episcopul Ioan Popasu al Caransebeșului era nedumerit, că oare cuvinesca un episcop să se prezinte călare la actul încoronării și cere lămură dela Mitropolitul Andreiu baron de Șaguna scriindu-i în 10/22 Aprilie 1867 următoarele:

«Sunt convins, că și Escelența Voastră, precum și Preasfinția Sa, domnul episcop al Aradului, (Procopiu Ivacicovici) vă veți fi făcut părtași de o asemenea propunere din partea domnului ministru regesc maghiar sus lăudat, și purcedând din această părere individuală, că răspunsurile noastre în obiectul chestionat au se fie de un fel și același cuprins: așa dară viu cu adăruș plecăciune a ruga pe Escelența Voastră, ca să binevoiați a-mi descoperi părintește, că ce aș avea de a răspunde la deslășdata provocare oficioasă? Cu această ocaziune îmi iau voe totodată a împărtăși cu umilință Escelenței Voastre, că starea sănătății mele nu-mi permite a lua parte cu membru al banderului episcopilor călare, deoparte, de altă parte nu-mi aduc aminte, ca episcopii bisericii răsăritului din Ungaria să fi asistat oarecând călare la solemnitatea încoronării fericitului regi de mai înainte al regatului Ungariei, și în fine că nu mi-se pare a se potrivi cu demnitatea unui Arhiepiscop de credința noastră răsăriteană asemenea cavalcadă. Recomandă sfintelor rugăciuni, am ramas al Escelenței Voastre plecat serv și credincios frate în Cristos: Ioan Popasu, m. p. Episcop».

Arhiepiscopul și Mitropolitul Andreiu baron de Șaguna răspunde episcopului Popasu în Vinerea mare a anului 1867 următoarele: «La hârtia Preasfinției Tale din 10 ale curg. numărul 150 am a răspuns, că întocmai ca și Preasfinția Ta am primit și eu dela ministrul cultelor înștiințare și provocare în privința călăritului la încoronarea Împăratului, la care am răspuns, că eu nevoit sunt a ruga pe Maiestatea Sa, pentru de a-mă dispensa de călărit, căci eu sunt om greu și am frântură de buric, și pentru aceea sunt de tot neapt a călări, ceace adeverează și me dicul meu, ci pot lua parte la ceremoniile încoronării numai în trăsură. Din acest răspuns dat ministrului din parte-mi binevoește a vedea Preasfinția Ta starea lucrului călăritului, la care suntem și noi Arhiepiscopii ortodoxi români provocați, deopotrivă cu episcopatul romano-catolic, și a nu avea scrupuli, ca și cum împărtășim».

noastră cu alți episcopi călăreți ar fi nouă prejudețioasă și nepotrivită dignității noastre arhiericești, când știm, că arhieriei de peste Carpați și dela răsărit umbă călare, iar Patriarhul Constantinopolului merge călare la sultan spre a-i mulțumi pentru denumirea sa de Patriarh. Apoi că episcopii noștri până acum nu s'au făcut părtași a lua parte la coronițele regilor noștri, și acum se vor face părtași, nu este altceva, decât că mai înainte de 1791 în Ungaria, iar în Transilvania până la 1848, nu s'au conumărat între magnații țării și de aceea nici nu se chemau la acea solemnitate; dar acum fiind magnați, se chiamă și trebuie să se infățiseze, așa cum le eartă lor starea sănătății, spre onoarea și vaza bisericii și a națiunii, cu atât mai mult, de oarece Maiestatea Sa va să facă tuturor episcopilor, fără deosebire de confesiune, înlesnire putincioasă cu caii de călărit. Sibiu, etc. *Andrei m. p.*

Arhieriei bisericii noastre ortodoxe române s'au prezentat toți trei la actul încoronării din 8 Iunie nou 1867, Procopiu Ivacicovici și Ioan Popasu călare, iar Mitropolitul Șaguna în trăsură.

Deși chemat la festivități mari, epocale, la încoronarea de Rege apostolic ungar a Monarhului, — Arhiepiscopul și Mitropolitul *Andrei baron de Șaguna*, cu gândul purerea la biserica sa și la neamul său, a căutat să împreune și de astă dată frumosul cu folositorul și în zilele pe cari le-a petrecut în Pesta, a compus și a înaintat la locul prealalt o rugare omagială, în care a cerut o moșie pe seama mitropoliei sărace ortodoxe române din Ungaria și Transilvania, *moșia din Hunedoara*. Rugarea era următoare:

«Maiestatea Voastră imperială și apostolică regală! Preagrațioase Doamnel Biserica Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania Maiestatea Voastră ces. și apostolică regească ați obligat-o la o vecinică grațitudine prin rescriptul preagrațios din 24 Decembrie 1864, prin care văți îndurat preagrațios a da Românilor greco-orientali o mitropolie egală cu mitropolia sârbească și cu egal cerc de activitate.

Pentru acest act preagrațios biserica gr-orientală română s'a simțit datoare a cuprinde pe Maiestatea Voastră ces. și reg. pentru vecie în rugăciunile ei bisericesti și biserica noastră, tot așa fiecare membru al ei, și până acum, la toate ocaziunile date, și-a ținut de cea mai sfântă datorință a sa a căuta să se arete vrednică prin fapte de aceasta prealaltă grație regească.

Și asupra mea s'a estins, până la sfârșitul vieții mele, datorința sentimentului de grațitudine și a celei mai curate credințe, îndurându-se Maiestatea Voastră ces. și apostolică regească preagrațios a mă numi de primul Arhiepiscop și Mitropolit al de nou înființatei mitropolii gr. or. din Ungaria și Transilvania.

Dacă până acum, cu ajutorul lui Dumnezeu, am putut fi norocos între toate împrejurările se servesc Maiestății Voastre cesaro și apostolice regești, cu credință și fără prihană, tot în Domnul tuturor îmi pun speranța și de aci înainte, până la ultima mea resuflare, că-mi voi pune toate facultățile în serviciul credincios, făcut Maiestății Voastre.

Provedința din ceruri ni-a permis se ajungem ziua sublimă și epohală, în care Maiestatea Voastră veți pune pe fruntea grațioasă moștenirea regelui apostolic Ștefan cel Sfânt, coroana sfântă a Ungariei, iar ziua aceasta mare, în care Maiestatea Voastră se promovează de Rege apostolic ungar, urmând pilda înaintașilor și strămoșilor, Maiestatea Voastră o va preamări și etern sa prin fapte de grație. Mitropolia greco-orientală română, opera grațioasă a Maiestății Voastre, a așteptat cu dor ziua maestoașă și plină de fericire a încoronării, pentruca cu cea mai umilită rugare a ei să se apropie de treptele tronului, încunjurat de glorie, al Maiestății Voastre, ca să vă îndurați a da acestei mitropolii, lipsite de orice dotație, cu această ocaziune solemnă, o dotațiune.

Ca reprezentant al bisericii greco-orientale române îndrănesc a pași în fața Maiestății Voastre ces. și apostolice regești cu acea adâncă și umilită rugare, ca să vă îndurați a dona pentru vecie domeniul din Hunedoara. în Ardeal, comitatul Hunedoara, trecut pentru infidelitate dela Tököly în proprietatea erarului, mitropoliei greco-orientale române, lipsite de orice dotație, spre gloria și eternizarea acestei zile sublime de încoronare, ca nou act de nescată grație regească.

Remân până la moarte cu omagială și recunoscătoare supunere, al Maiestății Voastre ces. și apostolice regești, Pesta, 1 Iunie 1867, cel mai credincios jobag: *Andrei baron de Șaguna m. p.*

Răspuns la rugare n'a primit Arhiepiscopul și Mitropolitul *Andrei baron de*

Șaguna dela Maiestatea Sa, decedatul împărat și Rege Francisc Iosif I. Probabil din motivul, că fiind Maiestatea Sa acum rege constituțional al țării, va fi predat rugarea guvernului seu responsabil spre competență rezolvare, iar acesta o va fi depus simplu în arhiv. Nu se știe nici aceea, că ce intențiuni avea, *Șaguna* cu câștigarea domeniului din Hunedoara, dar la tot cazul va fi avut planuri mari; se va fi gândit poate la înființarea unei mănăstiri, care lipsea și lipsește și astăzi în Ardeal, iar în legătură cu mănăstirea poate și la înființarea vreunei școale agronomice. Căci *Șaguna* n'a cerut nimica fără scop bine chibzuit înainte. Neprimind domeniul, a ramas și scopul nerealisat. Rugarea sa își așteaptă însă și astăzi rezolvarea.

Tot cu ocaziunea aceasta, când se afla în Pesta pentru a participa la actul solemn al încoronării, a mai adresat Arhiepiscopul și Mitropolitul *Andrei baron de Șaguna* două reprezentațiuni ministrului de culte și instrucțiune publică ungar, date din 12 Iunie 1867, deci după încoronare, una în chestia convocării unui congres național bisericesc, și alta în chestia împărțirii fondurilor comune și a mănăstirilor, între Sârbi și Români. Reprezentațiunile acestea au fost subscrise și de episcopii sufragani. Cuprinsul lor era următorul:

«Escelența Voastră, Domnule ministru regesc ungar de culte și instrucțiune publică! Maiestatea Sa cesaro și apostolică regească, prin rescriptul seu prealalt din 24 Decembrie 1864, s'a îndurat preagrațios a întemeia o ierarhie independentă bisericască pe seama Românilor greco-orientali din Ungaria și Transilvania. După intrarea în viață a acestei ierarhii, făcută prin prealnatul ordin din 25 Iulie 1865, respectivul mitropolit și episcopii au văzut în curând, că pentru regularizarea și administrarea ducătoare la scop a afacerilor bisericesti, scolare și fundamentale, un congres bisericesc e neincunjurat necesar. Prin urmare, din sinodul episcopesc, ținut în 28 August 1865 în Sibiu, aceiași arhierie au îndrăsnit a ruga prea umiliți pe Maiestatea Sa, ces. și apostolică regală, pentru permiterea ținerii unui congres, dar până acum grația prealaltă, cu dor așteptată în privința aceasta, nu am fost norocoși a o putea primi. Prin urmare, subsciiți, ca reprezentanți ai ierarhiei greco-orientale române, ne luăm voe a ne adresa Escelenței Voastre, ministrului de culte și instrucțiune publică regesc ungar cu umilită rugare, ca să binevoească a esopera dela Maiestatea Sa, ces. și apostolică regească preagrațioasa permisiune pentru ținerea congresului bisericesc atât de necesar ierarhiei greco-orientale române, după modalitățile cuprinse în rugarea amintită mai sus și care se alătură cu stimă aici în copie. Pesta, în 12 Iunie 1867. (Urmează subscrierile.)»

E de notat, că în rugarea din 28 August 1865, adresată Monarhului, *Șaguna* propuse, ca congresul se fie ținut în comuna Reșinari. A doua reprezentațiune sună astfel:

«Escelența Voastră, Domnule ministru regesc ungar de culte și instrucțiune publică! Înființându-se ierarhia greco-orientală română bisericască prin rescriptul prealalt al Maiestății Sale, cesaro și apostolice regale din 24 Decembrie 1864 și punându-se în viață prin ordinul prealalt din 25 Iulie 1865, subsciiți, ca reprezentanți ai acestei ierarhii, ne-am luat voe, din sinodul episcopesc, ținut în 28 August 1865 în Sibiu, a ne adresa Maiestății Sale, cesaro și apostolice regale, cu rugarea alăturată aci în copie, în care am cerut preamiliți împărțirea proporționată a fondurilor greco-orientale bisericesti carlovițene, până acum comune cu Sârbii, precum și separatisarea mănăstirilor, între Români și Sârbi, dar până acum n'am fost norocoși a primi în privința aceasta prealalta determinare a Maiestății Sale, cesaro și apostolice regești.

Fiindcă deciderea chestiunii e de cea mai mare și mai esențială importanță pentru existența și autonomia ierarhiei greco-orientale române, iar administrația bisericască o apasă atât de mult, încât e aproape cu neputință, ca biserica se fie guvernată în mod corespunzător și conform scopurilor ei sfinte: ne luăm voe a ne adresa ministrului regesc ungar de culte și instrucțiune publică cu rugarea, ca se binevoească și se esopereze dela Maiestatea Sa, ces. și apostolică regală, cât mai curând preagrațioasa hotărâre cu privire la împărțirea fondurilor bisericesti greco-orientale carlovițene, cum și a mănăstirilor greco-orientale, între ierarhiile greco-orientale, română și sârbă, în mod proporționat. În Pesta, la 12 Iunie 1867. (Urmează subscrierile celor trei arhieriei).

Răspuns n'a primit *Șaguna* nici la aceste două reprezentațiuni; dar guvernul

de atunci al țării a făcut obiect de studiu din ele și a compus proiectul de lege, votat în anul următor, 1868, din partea parlamentului ungar, și sancționat din partea Monarhului, ca articolul IX de lege din 1868, legea, care a format apoi bazele ulterioarelor acțiuni ale lui *Șaguna*, cu privire la organizarea bisericii sale. Congresul național bisericesc s'a întrunit în toamna anului 1868 în Sibiu, fondurile comune au fost împărțite prin învoeală, în 1873. anul morții lui *Șaguna*, iar chestia mănăstirilor a ajuns la proces. Tabla regească în anul acesta a adus sentința cunoscută cetitorilor ziarului nostru.

Răsboiul.

La frontul dela apus trupele germane au scos pe Englezi, cu o contraofensivă succesă, din pozițiile pe cari le-au fost cucerit înainte cu câteva zile, iar alte trupe germane, favorizate de timp prielnic, au intrat în poziții franceze, după o pregătire puternică de artilerie. La frontul italian nu s'a întâmplat nimic mai însemnat. În România ostică e foc viu de artilerie, iar în contra armatei comandate de Arhiducele Iosif, Rușii au îndreptat după olaltă cincii atacuri puternice, dar nu au putut o scoate din pozițiile avute. Din Macedonia nu se comunică nimic deosebit.

NOUTĂȚI.

Locșitorul Palatinului. În ședința de Joi, 21 Decembrie, dieta a ales pe contele *Ștefan Tisza* de locșitor al Palatinului, cu 210 voturi, contra 103, date din partea opoziției pentru Arhiducele Iosif. Resultatul alegerii a fost comunicat casei magnaților pentru cooptare.

Crucea Carol pentru trupe. Maiestatea Sa, Împăratul și Regele nostru Carol a înființat un nou ordin, „crucea Carol pentru trupe”, care decorație va fi conferită soldaților, cari s'au distins în oredință față de tron prin espunerea vieții lor proprii. Ministrul comun de răsboi a fost încredințat cu elaborarea statutelor referitoare la conferirea acestei decorațiuni.

Coroana ungară. Coroana ungară și celelalte odoare, care au să fie întrebuințate la festivitățile din 30 Decembrie a. e., se păstrează în castelul regal dela Buda într-o cameră pancerată anume construită, și păzită ziua și noaptea de patru subofițeri. Coroana este închisă într-o ladă de fier cu trei chei, dintre care una se află la ministrul președinte, celelalte două la cei doi îngrijitori ai coroanei. Lada, care este sigilată, se deschide la încoronare, ear coroana este dusă de îngrijitorii săi în trăsură de gală până la biserica curții.

Membru al casei magnaților. În locul episcopului evangelic Francisc Gyuratz, care a renunțat la demnitatea sa de episcop, va fi chemat ca membru în casa magnaților episcopul săsesc din Sibiu Frideric *Teutsch*. Sașii mai sunt reprezentați în această înaltă corporațiune și prin directorul de bancă Dr. Carol Wolff, numit membru înainte de aceasta cu câțiva ani.

În vizită la Mackensen. Din București, care cu încetul își revine înfățisarea normală, se anunță, că bărbății politicieni ai României, rămași în capitală, dnii *Carp* și *Marghiloman*, au făcut o vizită generalului Mackensen.

Prada din România. După rapoartele de până acum, aliații s'au ales cu o bogată pradă în România, și adecă: au căzut în mâna lor 2 și jumătate milioane hectolitri de grâu, un milion de săcară, 775 milioane de orz și 832 milioane de porumb (cucuruz), cu totul cam 25 milioane hectolitri.

Tutun românesc. Se anunță din Viena: Fabricanții de tutun ai Austriei au trimis tutungeriilor austriace o circulară, în care se spune, că în urma expediției din România au căzut în mâinile învingătorilor cantități de tutun atât de însemnate, încât lipsa tutunului are să înceteze în scurtă vreme. De sărbători publice austriace își va putea cunoștra țigări, țigarete și tutun în măsură suficientă.

Candidat de avocat, ori adjunct, versat în afaceri de cancelarie, se caută pentru cancelaria avocatului Dr. Emil Babeș, din Budapesta. Condițiile să se comunice domnului Babeș pe adresa următoare: Budapest, VIII, Szentkirályi utca 16.

Corporațiunea industriașilor din Sibiu aduce la cunoștința membrilor ei, că s'au întreprins pași din partea camerei comerciale și industriale din Brașov, ca toți industriașii cari prin invasiunea română și-au pierdut instrumentele, să fie rebonificați din partea statului. Cei îndreptățiți a cere astfel de desdaunare, să se prezinte deci în cancelaria corporațiunii, între orele 8—9 dimineața, până în ziua de 30 Decembrie n. c. dovedind în mod vrednic de crezământ pierderea avută.

Masă gratuită. Pentru ziua încoronării, 30 Decembrie 1916, capitala Budapesta va distribui o sută de mii de bilete gratuite, prin care arătătorul va primi un prânz bun în oricare din bucătăriile populare din oraș.

Ofertul de pace și tranșeele. Știrea despre ofertul de pace al puterilor centrale a străbătut curând și în tranșeele englezilor. Soldații Angliei au aflat lucrul așa, că în multe locuri soldații germani au scris știrea cu cretă pe table mari de scanduri. De sine înțeles, că ostașii britici și ofiterii lor au cetit cu cel mai mare interes ofertul de pace al Germaniei și aliatelor sale.

Calendarul nou. Domnul ministru de culte și instrucțiune publică a dat ordinațiune, prin care dispune, ca Maghiarii, Rușii și Români greco-catolici, aparținători diecezelor Eperjes, Muncaci și Hajdudorog, în cari s'a introdus calendarul nou, și aflători la trupe, să fie lăsați să păznuiască sărbătorile Nașterii Domnului deodată cu romano-catolicii.

Își caută soția. Sergentul *Ionel Metes* dela jandarmerie, originar din Șard, își caută soția dispărută, cu numele *Ana Trișca*, din comuna Bărbănt, comitatul Alba-inferioară. Ceice știu ceva despre ea, sunt rugați să facă la administrația acestei foi comunicări, ce pot duce la aflarea ei.

Banii de nickel à 20 de fileri. Cetitorii noștri să nu uite, că monetele de nickel à 20 fileri își pierd valoarea cu sfârșitul anului curent 1916. Să le schimbă prin urmare la timp cu monetele corespunzătoare de fier. Cărturarii de la sate ar trebui să facă lumea băgătoare de seamă la lucrul acesta și să ferească pe oameni de neplăceri și de eventuale pagube.

Nu e consult a călători la sărbătorile Crăciunului. Direcția căilor ferate ungarice de stat face atent publicul, să-și restrângă, pe cât se poate călătoriile cu prilejul Crăciunului bisericii apusene, — în considerare că numărul trenurilor personale, câte circulează în actualele împrejurări excepționale, nu poate să fie sporit nici de sărbătorile Nașterii Domnului.

Redeschidere. Filialele ardelenice ale băncii austro-ungare au să-și înceapă iarăș activitatea în timpul cel mai apropiat.

Japonia pentru răsboi. Prim-ministrul englez, Lloyd George, a înștiințat stăpânirea japoneză despre constituirea noului guvern al Angliei. Ministrul președinte japonez, contele Terauchi, în răspunsul său declară, că are toată nădejdea în continuarea energică a răsboiului, și că sub guvernul lui Lloyd George vor reuși aliații din antantă să dobândească o pace durabilă.

Revolta portugheză. Două divizii de ostași portughezi, sub conducerea duor generali, aveau să plece la frontul francez. Trupele însă din mai multe garnisoane din orașele Portugaliei s'au revoltat împotriva ordinului și au refuzat să plece la răsboi. Organismatorul revoltei, *Machado des Santos*, unul dintre întemeetorii tinerei republice, a fost detinut și revolta sufocată. Situația în Portugalia este totuși dintre cele mai critice, spun știrile sosite din Spania.

Lipsă de cărbuni în Franța. Consiliul comunal din Paris a dispus să se afeze pe zidurile caselor parisiene un apel, în care se spun următoarele: Acum când dușmanul își adună toate puterile spre a continua răsboiul, este necesar, ca or ce materie combustibilă, de care oamenii se pot dispensa, să se rezerve pe seama fabricilor, unde se fac armele și muniția pentru ostașii noștri. Guvernul francez a hotărât ca marile magazine și prăvăliile să se închidă seara la 6 ore: prin aceasta se face economie de lumină și încălzire. Nici populațiunea să nu facă risipă.

„GEOGEANA“, inst. de credit și econ., soc. pe acții, Geoagiu.

Aviz.

Aducem la cunoștința deponenților că începând dela 1 Ianuarie 1917 încolo până la alte dispoziții, depunerile vechi se fructifică cu 4%, iar cele ce se vor face de aci încolo cu 3%. Depuneri sub 50 cor. nu se fructifică.

Darea după interesele dela depuneri o plătește institutul, ca și în trecut.

Geoagiu, 1/14 Decembrie 1916.

(185) 1-1 Direcțiunea.

Nr. 386/916. (186) 1-3.

Concurs.

Pe baza deciziei Consistorial Nr. 7324/916 pentru întregirea parohiei de cl. III a Pișchinț, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Venitele sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Concurenții să-și aștearnă cererile instruite conform normelor în vigoare, în termenul prefapt, subsemnatului oficiu protopresbiterial și până inclusive 8 zile înainte de alegere să se prezinte poporului în biserică, spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Orăștie, 1 Decembrie 1916.

Oficiul protopresbiterial al Orăștiei în conțelegere cu comitetul parohial respectiv.

Vasile Domșa protopresbiter.

Nr. 336-319/916. (146) 1-3.

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc al III-lea la școala conf. rom. gr.-or. din Vaidei și pentru întregirea postului învățătoresc la școala din Gelmar, protopresbiterial Orăștiei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu postul din Vaidei sunt: 100 cor. dela biserică și cvartir modern în edificiul școlii, salariul legal restant este votat dela stat ca ajutor sub Nr. 130.607/915 ministerial.

Emolumentele împreunate cu postul din Gelmar sunt: 240 cor. dela biserică și cvartir cu grădina, iar salariul legal restant este votat dela stat ca ajutor și se va lichida îndată după ocuparea postului.

Cei aleși sunt obligați a conduce și a cânta cu elevii răspunsurile liturgice în Dumineci și sărbători.

Cererile de concurs instruite conform legilor au a se trimite în termenul prefapt subsemnatului oficiu protopresbiterial și concurenții să se prezenteze până inclusive 8 zile înainte spre a se face cunoscuți în biserică.

Orăștie, 1 Decembrie 1916.

Oficiul protopresbiterial al Orăștiei.

Vasile Domșa protopresbiter.

Nr. 320/1916. (179) 3-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională din Ibănești (sat) se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: a) din repartiție pe popor 800 cor., din venitul cantoral 100 cor., iar restul din ajutor dela stat; b) cvartir în edificiul școlii; c) grădina.

Dela învățătorul ales se cere a forma și apoi a conduce în toate Duminecile și sărbătorile corul în biserică.

Doritorii de a ocupa acest post să aștearnă rugățile instruite cu documentele următoare: Estras de botez, testimoniu de clasa a IV-a gimnazială ori civilă, absolutoriu despre cursurile pedagogice, diploma de învățător și alte documente recomandatoare, la subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis și totodată a se prezenta și înaintea poporului spre a cânta la biserică într-o Duminecă ori sărbătoare și a se face cunoscut.

Reghin, 18/31 Octombrie 1916.

Oficiul protopopesc al Reghinului în conțelegere cu comitetul parohial din Ibănești.

Vasile Duma, protopop.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană:

Calendarul arhidiecezan pe anul 1917

cu Șematismul autentic al bisericii ortodoxe române din Ungaria și Transilvania. Partea literară conține lucrări foarte interesante, și anume: † Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Mețianu (moartea și înmormântarea sa), de T. V. P. — Tot merge omul., de P. Dulfu. — Arhiepiscopul și Mitropolitul Vasile Mangra, cu portretul nou al Înalt Preasfințitului Sale, (alegere, hirotonirea și instalarea sa), de T. V. P. — Meditații., de Al. Munteanu a. I. V., protopop. — Preoțimea în serviciul statisticii, de Dr. Gh. Comșa. — Din război (sonet), de V. S. — Jertfa (poveste spaniolă). — Cugetări. — Rugăciune (fragment), de I. A. Lăpădatu. — Casa cu stăfii (episod din războiul de astăzi). — Gânduri și sfaturi, de N. I. — Târgurile. — Anunțe. — Catalog de cărți bisericești, didactice și tipărituri, cari se află de vânzare la Librăria arhidiecezană. — Lista manualelor didactice, admise de Consistorul arhidiecezan, spre a fi întrebuințate în școlile confesionale greco-orientale române din arhidieceza Transilvaniei. — Tipărituri pentru școale și biserici.

Prețul I Cor. 50 fil., plus porto poștal 30 fil.

A apărut în editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane:

R. Ruiz Amado:

Secretul succesului

convorbiri teoretice și practice cu tinerii de 15—20 ani, traducere de Vasile Stan, profesor la seminarul „Andreian“. Cuprinsul: Succesul și fericirea. Problema succesului. Idei atavice. Zeificarea succesului. Zodia. Perioada fatală. Planul de luptă. Nu fumezi? Încă o țigaretă...? Păhărelele de beaură. Vorbele obscene. Steagul celor șapte voinici. Timpul e aur. Lectura. Jocurile. Sportul. Prietini Cavalerism și Donchișotism. Viermele neadormit. Orientări. O putere... Noblețea adevărată. Inclinațiile și destoiniciile. Concurența socială. Capitalul celor desmoșteniți. O obiecțiune și o părere. Cărmărea dumnezeiască. Munca. Impărțirea timpului. Statornicia. Impărțește ca să învingeri. Puterea de sus Adaus. Sfaturile unui părinte către fiul său.

După cum se vede din acest cuprins bogat, Secretul succesului e o contribuție însemnată la literatura noastră pentru tineret, astăzi destul de săracă.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu, exemplarul broșat (280 pagini format 8°) cu 2 coroane.

Revanzătorilor se dă un rabat de 20%.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană, Sibiu:

Protocolul sinodului ordinar

al arhidiecezei gr.-orientale române din Transilvania

ținut în anul 1915.

Prețul Cor. 120 + 15 fil. porto.

A apărut:

în editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane

Rânduiala Liturgiei și Carte de rugăciune

pentru tinerimea gr.-or. ort. români în care se cuprind: Rânduiala liturgiei; rugăciune de dimineață; rugăciunea sfintei Treimi; rugăciune către Dumnezeu Fiul; psalmul 50 „Miluește mă Dumnezeule“ etc.; Simbolul credinței; tropare de cerere; rugăciunea sfântului Efreim; rugăciunile mesei; rugăciune de toate zilele către Născătoarea de Dumnezeu; rugăciune către sfântul Nicolae; rugăciune înainte de mărturisire; rugăciune înainte de împărțirea cu s. cuminecătură ale marelui Vasile și Ioan gură de aur; rugăciuni după împărțirea cu s. cuminecătură; rugăciunile de seară și rugăciunea cinstei cruci.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană, și se vinde legată frumos, în culoare roșie, cu 50 fileri.

Format plăcut, mic, pentru a se putea purta și în buzunar.

Revanzătorilor li se dă rabat 30%.

În editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut:

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. sem., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolitan al Românilor gr. or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlu: „Τὰ συμβολικὰ βιβλία“. Atena. 1883.

În această ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă „Prefața“ revăzătorului în care se indică istoricul edării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din „Precuvântarea“ arhimandritului Filaret Scriban, dimpreună cu biografia metropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la această carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde broșată, cu prețul de 2 cor. 50 fil.

Revanzătorilor li se dă rabat 20%.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl Teodor V. Păcățian redactorul „Telegrafului Român“ a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto poștal.

Revanzătorilor li se dă 20% rabat.

În „Biblioteca meseriașilor români“

au apărut:

Nr. 1. A. Kotzebug: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șuluțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) —60

Nr. 2. I. Nestroy: Pribegii, comedie din viețea meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. —50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voesc a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barcianu. —60

Nr. 4. Ioan Lupean: Buceavna n'a învățat și umblă la însurat, sau Vladuțul mamei. —40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierile vieții. Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale. —60

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

La Librăria arhidiecezană

se vând cu preț redus:

I. Recvizite pentru fizică.

Table listing various scientific instruments and their prices, including Glob de aramă, Scripeț, Cumpănă, Potcoave magnetice, Retorte, Sticle pentru udat, Prismă, Sticle măritoare, Vase papilare, Vase comunicatoare, Vas de ținut apă, Pălnic de sticlă, Pocale de sticlă, Rudă de sticlă și cauciuc, Tevi de sticlă, Cutii cu peatră brună, Sticle cu acid cal-clor, Colecțiuni cu mineralii, Colecțiunea plantelor, Colecțiunea insectelor, Colecțiunea corpurilor geometrice, Colecțiunea măsurilor.

II Tabele de intuițiune.

Table listing educational materials and their prices, including Modelul mașinei de aburi, Să ne ferim de beuturi spirtuoase, Urmările beției, Himnus, Cutii, conțin câte 16 tabele din istoria naturală, cutia, Orașul, Pădurea, Munții, Primăvara, Vara, Iarna, Curtea țărănească, Konyhaker, Fați tetés, Palkó, Öreg koldus, Madarak etetése, Templom, Szántás, vetés, boronálás, Rubamóság, Rostálás, Aratás, Aszталos műhely, Takács, Kapálás, Cséplés, Kovács, Czipész, Szűretelés, Table negre mari pentru școală (lungimea 1.5 m., lățimea 1.25 m.), Stindardul și emblema națională maghiară.

Biblioteca

Reuniunii române de agricultură din com. Sibiu

Table listing books in the library collection with their authors and prices, including Ținerea vitelor, Trifoiul, Prăsirea pomilor, Legea veterinară, Insoțirile de credit, Cartea stuparilor săteni, Povețe pentru stăpîrea gândacilor, Darea pe vinuri și favorurile, Povețe pentru apărarea împotriva gândacilor, Scurtă povățuire la stăpîrea șoarecilor, Cum să îmblățim orzul de bere, Viierul român sau Noua cultură a viilor, Nutrirea animalelor de casă, Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor și a paserilor, Monilia, o nouă boală a pomilor, D'a'e Pomăritului, Câteva rele facuibile în populațiunea dela sate, Nimicirea șoarecilor de câmp.